

Nieuwjaarstoespraak Burgemeester Jan Rijpstra

Zeer geachte aanwezigen,

We zijn in het jaar 2018 aangekomen. Namens het gemeentebestuur wens ik u al het goede toe!

Allereerst, wil ik de brandweer, de politie, alle andere hulpdiensten en natuurlijk de gemeentemedewerkers van openbare werken enorm bedanken voor hun inzet rondom de jaarwisseling. Het is zeer goed verlopen. Volgens mij is het niet eerder zo rustig geweest. Deze trend moeten we doorzetten richting volgend jaar.

Dames en heren, we zijn in het jaar 2018 aangekomen. Het klinkt alsof we een ruimtereis maken, aankomen in 2018. Een tijdvak in die onmetelijke ruimte waar nog zoveel verborgen voor ons ligt.

Het was om die reden dat 40 jaar geleden, op 5 september 1977 de Voyager 1 gelanceerd werd. Met een afstand tot de zon van 18,7 miljard kilometer heeft Voyager I in augustus 2013 het zonnestelsel verlaten en de interstellaire ruimte bereikt.

Op 5 september 2017, precies 40 jaar na de lancering, bevond de Voyager 1 zich op een afstand van bijna 21 miljard kilometer van de Aarde. Het dataverkeer tussen Aarde en de Voyager kampt met een vertraging ter grootte van de duur van een retourtje Aarde-Voyager-Aarde. En bedroeg in 2014 al ongeveer 36 uur.

De Voyager is niet het eerste ruimtevaartuig dat uit ons zonnestelsel ontsnapt. Pioneer 10 en 11 gingen hem in 1972 en 1973 voor. Beiden dragen kleine metalen plaquettes met zich mee die dienen voor identificatie van tijd en plaats van herkomst zodra andere ruimtevaarders (of wezens) de plaquettees vinden in de (verre) toekomst.

Met dit voorbeeld plaatste NASA een veelomvattender bericht aan boord van de Voyager: een soort van tijdscapsule, bedoeld om ons verhaal aan de buitenaardsen duidelijk te maken. Zoals de voormalige Amerikaanse president Jimmy Carter het ooit omschreef: „Dit is een geschenk van een kleine, afgelegen wereld, een teken van onze geluiden, onze wetenschap, ons beeld, onze muziek, onze gedachten en onze gevoelens. We proberen onze tijd te overleven zodat we in die van jullie voort kunnen leven.“

Dames en heren, ruimtevaart is van onvoorstelbare waarde voor de mensheid. Niet voor niets hebben we dit als thema voor 2018 benoemd. Ruimtevaart is één van de pijlers van de Noordwijkse economie. Bijna onzichtbaar aan de zuidkant van onze gemeente ligt ESA ESTEC, de grootste locatie van ESA. Met ruim 2.700 medewerkers veruit de grootste werkgever in Noordwijk. Maar ook brandpunt van de ruimtevaart-sector in Nederland. En daar mogen wij enorm trots op zijn.

ESTEC in combinatie met GRC en Space Business Park is een groeicampus voor de ruimtevaartsector. Samen met provincie en Rijk wordt gewerkt aan een betere inbedding van ESTEC in de regio. Met groeikansen voor Space Campus Noordwijk.

Hiervoor is natuurlijk ook aandacht in de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek waarbij één van de business cases gaat over de ontwikkeling van Space Campus. Deze ziet ook op de doorontwikkeling van Space Expo naar een Space Experience waarbij kinderen kunnen beleven hoe een astronaut woon, leeft, werkt. De eerste stappen hiervoor worden in het voorjaar gezet.

Geachte aanwezigen, wat kunnen we verder verwachten in 2018:

Op 2 april 2018 is het 50 jaar geleden dat prinses Beatrix de locatie van ESTEC opende. In april 2018 wordt dit door ESA herdacht en gevierd, hopelijk met een bezoek van het koningshuis.

Naar verwachting in de tweede helft van mei wordt het Galileo Reference Centre geopend. Vanuit dit centrum wordt de kwaliteit van het satelietstelsel Galileo (de Europese broer van GPS) gemeten en gecontroleerd.

Van eind juni tot en met eind augustus is Nederland gastheer van het Space Studie Program van de International Space University, a sizzling summer of space. Circa 150 young professionals uit de ruimtevaart sector volgen een voltijds zomer opleiding aan de TU Delft, universiteit Leiden en ESTEC. Veel lessen worden verzorgd door internationale toppers die ook lezingen gaan geven voor het grote publiek. Samen met Space Expo kijken we wat we hiervan naar Noordwijk kunnen halen!

De nieuwe gemeente Noordwijk beschikt straks over twee unieke locaties waar de ruimte centraal staat: immers naast ESA ESTEC hebben we in De Zilk de Sterrenwacht Foucault. Een particuliere sterrenwacht van Henny en IJsbrand van Straalen.

Dames en heren. Wie zijn wij? Of wie willen wij zijn? Om terug te komen op die reis in de ruimte. Wij, Noordwijkerhout en Noordwijk maken ook een tocht. Een tocht die officieel op 6 juli 2017 werd gelanceerd. De eerste trap, wordt gevolgd door de tweede, tenslotte de derde en daarna liggen we op koers waarbij er ten allen tijde bijgestuurd kan worden. Zo ervaar ik de afgelopen tijd.

Fuseren is een heel interessant proces en zeker waar twee gemeenten er financieel goed voor staan en er dus geen financiële belemmeringen liggen. De diverse werkgroepen, ambtelijk, politiek vanuit de raden en bestuurlijk, werken aan de bouw van de nieuwe fusie gemeente Noordwijk. Naast alle technische zaken die bij een fusie horen, is er ook een andere component. Het bruggetje voor mij naar het zoeken in de ruimte waarover ik sprak. Waar willen we heen met onze gemeente, waar zijn we naar op zoek en wie zijn wij?

Het is een onderwerp dat zeker een plaats moet krijgen in de weg naar 1 januari 2019, en men kan het onder het hoofdstuk visie op de samenleving vatten. Het is niet nieuw. Meestal worden dergelijke visies vooral landelijk ontwikkeld, door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Denk aan de publicatie over 'Waarden, normen en de last van het gedrag' (WRR, 2003). Maar het is ook goed om lokaal hier op gezette tijden zowel politiek, in de raad, als in de samenleving met elkaar over te spreken en ook aan te spreken.

De WRR concludeerde dat:

1. De overheid heeft ten aanzien van de waarden- en normenproblematiek een primaire taak in het bewaken van de gemeenschappelijke rechtsstaat. Hiervoor dient een publiek moraal te worden gestimuleerd, ten behoeve van een vreedzaam en fatsoenlijk verloop van de soms gespannen onderlinge verhoudingen tussen burgers. Openbare gezagsdragers moeten zelf het voorbeeld geven van een integer en openbaar bestuur.
2. De overheid heeft een primaire taak in het tegengaan van gedrag dat wettelijke normen schendt. Echter, het tegengaan van de vele vormen van normoverschrijdend gedrag in het algemeen kan niet uitsluitend worden gerekend tot de verantwoordelijkheid van de overheid. De pijlers van de samenleving, dat wil zeggen burgers, organisaties en instituties, zijn daarvoor ieder op zijn eigen wijze verantwoordelijk. Een overheid zal deze eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid wel beter moeten ondersteunen.

Geachte aanwezigen, het gaat om de samenleving, het leven met elkaar. En dat betekent dat het algemeen belang ook wel eens boven het eigen belang geplaatst mag en moet worden.

Ik vind dat het hebben, hebben, hebben, en halen, halen, halen, te veel aanwezig is. Ook in onze gemeente. 'Ik heb recht, ik heb gelijk en ik procedeer' enz.

Dit te veranderen gaat niet vanzelf en gaat ook niet in een korte tijd. Maar we moeten er wel aan gaan werken, in onze nieuwe gemeente Noordwijk! Vraag dus niet altijd wat Noordwijk voor u kan doen, maar ook wat u voor Noordwijk kunt doen.

Dames en heren, ik rond af. We gaan met z'n allen een heel spannend en historisch jaar tegemoet. Richting onze nieuwe gemeente Noordwijk. 'Daar wil ik het liefste wonen!'

Dank u wel.